

Września, dn. 13 stycznia 2009 r.

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
MUZEUM REGIONALNEGO IM. DZIECI WRZESIŃSKICH
ZA 2008 R.**

Według Ustawy o Muzeach i statutu Muzeum Regionalnego we Wrześni, działalność placówki w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. przedstawiała się następująco:

I. Gromadzenie zbiorów muzealnych

Zakupy

<i>eksponat</i>	<i>wartość zakupu</i>
Półmisek L. Radziejowski Września	14,00 zł
Fotografia szkoły rolniczej 1927/1928	30,00 zł
6 fotografii zbombardowanego dworca kolejowego we Wrześni we wrześniu 1939 r.	150,00 zł
Pudełko aptekarskie <i>Nowej Apteki we Wrześni</i> z 10 XII 1919 r.	120,00 zł
Fotografia Komitetu Budowy Pomnika Powstańców Wielkopolskich we Wrześni (ok. 1927 r.)	365,00 zł
Jan Joergenssen, <i>Przypowieści</i> , Poznań 1914, książka z pieczętką Szkoły Mleczarskiej we Wrześni	40,00 zł
Sztućce srebrne pochodzące z majątku Stanisławowo pod Wrześnią: cztery widelce z monogramem <i>cha</i> , jedna łyżka z herbem Grzymała, dwa widelce z herbem Grzymała	400,00 zł
Kufel jubileuszowy z 1910 r. z porcelitu z wiekiem ze stopu metalowego z napisem niemieckim.	1000,00 zł
Pocztówka Grunhof (Grzybowo)	207,00 zł
Pocztówka Children of Wrzesnia (Dzieci Wrzesińskie)	30,00 zł
Pocztówka Koszary z wieża ciśnień	187,55 zł
Pocztówka fotograficzna restauracja Hotel pod Czarnym Orłem	273,53 zł

Depozyty

Od Hieronima Dąbka, zam. we Wrześni:

- Legitymacja wojskowa Franciszka Kromolickiego, zbrojmistrza 68 Pułku Piechoty,
- Dowód osobisty Franciszka Kromolickiego, nr PCD 48849.

Od Antoniego Kosmali, zam. w Gutowie Małym:

- Fotografia dwóch powstańców wielkopolskich (Michała Kosmali i kolegi),

- Fotografia zbiorowa żołnierzy z kompanii wrzesińskiej (Wilno 1920 r.).

Od Stanisława Juszcza z Wrześni:

- Życiorys Jana Juszcza z Miłosławia – powstańca wielkopolskiego (rękopis).

Od M. Robakowskiego z Gliwic:

- dwie kserografie zdjęć: S. Robakowskiego i zdjęcia ślubnego S. Robakowskiego z żoną,
- kserokopia świadectwa cechu,
- kserokopia ulotki reklamowej,
- kserokopia legitymacji wojskowej,
- kserokopia tymczasowego zaświadczenia demobilizacji,
- oryginał tymczasowego zaświadczenia demobilizacji,
- oryginał zdjęcia ślubnego S. Robakowskiego z żoną,
- oryginał zdjęcia S. Robakowskiego – sierżanta sztabowego,
- legitymacja wojskowa nr 10 S. Robakowski,
- 3 kserokopie nekrologów S. Robakowski,
- kserokopia artykułu z „Przemiany na Szlaku Piastowskim”,
- zdjęcie przedstawiające płaskorzeźbę na pomniku powstańców we Wrześni

Od M. Borczyńskiego z Poznania:

- reprodukcja fotografii S. Borczyński w mundurze powstańczym
- reprodukcja fotografii – S. Borczyński pierwszy od lewej
- reprodukcja fotografii - S. Borczyński, grupa powstańców
- reprodukcja fotografii – S. Borczyński 5. od lewej, wojna polsko-sowiecka
- reprodukcja fotografii – S. Borczyński 4. od lewej, sztab 17. DP
- reprodukcja fotografii – S. Borczyński 1. z lewej, Nadleśnictwo Siekierno
- reprodukcja fotografii – S. Borczyński w środku, poświęcenie krzyża za bagatelką
- reprodukcja fotografii – S. Borczyński po zmobilizowaniu do sztabu 17 DP
- reprodukcja fotografii – S. Borczyński w mundurze nadleśniczego
- oryginał - grób Stanisława i Julii Borczyński w Miłosławiu

Od E. Paterki z Wrześni:

- fotografia grupy żołnierzy
- fotografia 9 kompania 66 pp
- fotografia - msza polowa, Łomża
- fotografia grupa lekarzy, zaznaczony Antoni Madaj
- fotografia Legia Wrzesińska, zaznaczony Antoni Madaj
- fotografia rodzina Walentego i Marianny Madaj
- zdjęcie okopów
- zdjęcie żołnierzy pruskich w Pickelhaubach
- odznaka okolicznościowa dla uczestników powstania wielkopolskiego wydana przez Towarzystwo Powstańców i Wojaków w Poznaniu „Powstańcowi Broni Wdzięczna Wielkopolska” 1918/1919, odznaka nr 165
- odznaka „Honor i Ojczyzna”
- odznaka z orłem
- Zdjęcie Wincentego Dondajewskiego z rodziną, kserokopia reprodukcji
- Numer „Orędownika Wrzesińskiego” z 19 stycznia 192?, wydruk komputerowy
- Z kart historii. Poległ jeden Polak – artykuł z okazji 65-lecia powstania wielkopolskiego, wycinek z gazety
- Dokument stwierdzający odznaczenie W. Dondajewskiego (pisownia oryginału) Krzyżem Niepodległości
- Pismo z Zarządu Miejskiego we Wrześni do Rozalii Dondajewskiej

- 3 rachunki związane z wykupem Krzyża Niepodległości
- Zdjęcie mężczyzny w mundurze, oparty o stół, kserokopia
- zdjęcie mężczyzny w trumnie, kserokopia
- zdjęcie mężczyzny opartego o płot, wydruk komputerowy
- List prywatny tytułowany „Kochany Tata”, wydruk komputerowy
- Zaadresowana koperta, wydruk komputerowy

- Fotografia legitymacyjna w formacie 9x13,5 cm
- Legitymacja nr 144-71-159 do Wielkopolskiego Krzyża Powstańczego
- „Odznaczenia dla wrzesińskich powstańców”, skan artykułu z GP
- Dyplom nr 4332 ze Związku Głównego Weteranów Powstań narodowych dla Józefa Kocika, wydruk komputerowy
- Chorągwie wielkopolskich związków powstańczych (plus opis w maszynopisie), okładka naklejona na karton
- Pierwsze odznaki za udział w powstaniu, Powstańcy przed „Bazarem”, Szabla honorowa i dyplom – 3 widokówki
- Sztandar z ułożonymi na nim szablami, Mundur żołnierza i sztandar w tle, Dwie chorągwie - 3 widokówki
- Przyjazd Paderewskiego i mundur niemieckiej marynarki, Dwie odezwy wydane po wybuchu powstania, Odezwa i pruska furazerka - 3 widokówki
- Dyplom dla Władysława Sławskiego od Towarzystwa Powstańców i Wojaków im. Wł. Wiewiórowskiego
- Władysław Sławski, życiorys, maszynopis
- Zaświadczenie dla Władysława Sławskiego mówiące o jego służbie w Straży Obywatelskiej, podpisane przez A. Prądyńskiego
- Dokument, treść jw., zaświadczenie napisane odręcznie przez A. Prądyńskiego
- Zaświadczenie dla Władysława Sławskiego – stwierdzenie pełnienia służby z bronią, podpisane przez Ludwika Wiśniewskiego
- Zaświadczenie dla Władysława Sławskiego – udział w działaniach drużyny skautowej, podpisany przez Mieczysława Zakrzewskiego, Antoniego Puzdrakiewicza i Romana Kralla
- Zaświadczenie sporządzone odręcznie, brudnopis o treści jw.
- Zaświadczenie dla Władysława Sławskiego – uczestnictwo w Radzie Robotniczej i Żołnierskiej, podpisał Stanisław Konieczny i Andrzej Prądyński
- Fotografia, kawalerowie Krzyża Virtuti Militari I Pułku Strzelców Wielkopolskich
- Zdjęcie: I Pułk Strzelców Wielkopolskich, most przez Bug
- Fotografia – harcerz szeregowy L. Ciesielski, Fotografia – harcerze w I Pułku Strzelców Wielkopolskich
- Fotografia - Wrzesińscy skauci na ćwiczeniach
- Fotografia Wojskowa Drużyna Harcerska im. Kazimierza Wielkiego
- Fotografia - Sztab drużyny harcerskiej, na zdjęciu 10 chłopców
- Rękopis, wydarzenia opisane przez Alfonsa Janickiego
- Zdjęcie Alfons Janicki
- Zaświadczenie dla A. Janickiego – udział w działaniach Rady Robotniczej i Żołnierskiej, podpisał Stanisław Konieczny i Andrzej Prądyński
- Powstańcy miłosławscy, którzy oddali życie w zmaganiach z najeźdźcą w latach 1939-1945, Lista strat, Lista osobowa kompanii miłosławskiej, Dane biograficzne Władysława Wiewiórowskiego i Alojzego Nowaka – opracował Jan Waszak, kserokopia rękopisu
- Powstańcy wielkopolscy z Wrześni i okolic, którzy oddali życie w zmaganiach z najeźdźcą w latach 1939-1945, Lista strat, Wrzesińska kompania ckm, Kompania wrzesińsko-nekielska, Wrzesińska grupa skautów – opracował Jan Waszak, kserokopia rękopisu

Od J. Koralewskiego z Wrześni:

- legitymacja nr B-67218 do Wielkopolskiego Krzyża Powstańczego
Koralewski Władysław s. Jana
- zaświadczenie Romana Kaczmarka i Józefa Woźniaka o uczestnictwie Władysława Koralewskiego w powstaniu wielkopolskim
- Książeczka wojskowa Władysław Koralewski, w środku rodowód właściciela książeczki
- Zdjęcie grupy żołnierzy, Weihnachten im Felde – wojsko pruskie na froncie wschodnim pod Baranowiczami, W. Koralewski 2. od prawej
- Zdjęcie mężczyzny w mundurze, z rękoma założonymi na piersi, oparty o stół -W. Koralewski w polskim mundurze
- Zdjęcie mężczyzny w mundurze i szablą u boku z pracowni Fritza Harttwiga
- Zdjęcie grupy 27 żołnierzy, pierwszy rząd stoi, dwa kolejne stoją – Batalion jarociński. W. Koralewski 4. od prawej w II rzędzie
- Krzyż „Powstańcom Wielkopolskim PRL”
- Medal „Polska swemu obrońcy”
- Płyta CD – 8 zdjęć z opisem
- Zdjęcie grupy żołnierzy, Weihnachten im Felde, reprodukcja
- Zdjęcie mężczyzny w mundurze, z założonymi rękoma na piersi, oparty o stół, reprodukcja
- Zdjęcie grupy 27 żołnierzy, pierwszy rząd stoi, dwa kolejne stoją, reprodukcja

Od S. Maleszy z Wrześni:

- I Pułk Strzelców Wielkopolskich, reprodukcja fotografii
- Wincenty Jakubowski, reprodukcja fotografii
- Odpis skrócony aktu zgonu Szczepaniak Józef, kserokopia
- Dyplom – mianowanie na podporucznika dla Józefa Szczepaniaka, s. Jana, kserokopia
- Dyplom dla Józefa Szczepaniaka z okazji 60-rocznicy powstania wielkopolskiego, kserokopia
- List do Józefa Szczepaniaka - ze ZBoWiD-u z okazji 65-lecia powstania wielkopolskiego, kserokopia
- List-dyplom z okazji 65-lecia powstania wielkopolskiego z Wojewódzkiej Rady Narodowej i Komitetu Woj. PZPR, kserokopia
- Odręczny szkic – mapka sytuująca miejsce spoczynku Józefa Szczepaniaka na Cmentarzu Komunalnym we Wrześni

Od Związku Kombatantów we Wrześni:

- Metryki sztandarów oddziału powiatowego ZBoWiD Września – sztandar zarządu powiatowego Września Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Obozów Koncentracyjnych i Więzień oraz sztandar oddziału powiatowego Września Związku Uczestników Walk Zbrojnych o Niepodległość i Demokrację
- dyplom dla ZBoWiD-u we Wrześni
- Referat „Powstanie Wielkopolskie”
Lista kombatantów wrzesińskich wg ewidencji ZBoWiD we Wrześni – powstańcy wielkopolscy, stan z października 1987, kopia rękopisu
- Mieszkańcy ziemi wrzesińskiej polegli w powstaniu wielkopolskim – wykaz na podstawie A. Cizak „Września i powiat wrzesiński w okresie powstania wielkopolskiego”, kopia rękopisu
- Sztandar Związku Powstańców Wielkopolskich, Koło Września – opis rodowodu
- literatura - powstanie wielkopolskie
- Wniosek wrzesińskiego ZBoWiD o nadanie ulicom we Wrześni patronów, rękopis
- Wniosek wrzesińskiego ZBoWiD o nadanie ulicom we Wrześni patronów, kserokopia

- Biogram Kazimierza Grudzielskiego + zdjęcie
- Biogram Józefa Trawińskiego
- Biogram Stanisława Koniecznego
- Nikodem Bindulski – Moje wspomnienia...
- Pismo Władysława Sławskiego do Prezydium ZBoWiD we Wrześni – przekazanie wspomnień
- zaświadczenie dla Władysława Sławskiego – udział w działaniach Rady Robotniczej i Żołnierskiej, Wspomnienia W. Sławskiego, fotografie: W. Sławski, Skauci na zlocie w Wierznicy , fotografia 1918, Odpis zaświadczenia stwierdzającego udział W. Sławskiego w powstaniu wielkopolskim, Zaświadczenie dla W. Sławskiego – udział w Straży Obywatelskiej, podpisał A. Prądyński, Zaświadczenie o pełnieniu służby z bronią – podpisał Ludwik Wiśniewski, Legitymacja – zatwierdzenie Władysława Sławskiego na plutonowego w drużynie harcerskiej, Dyplom z okazji 40-lecia harcerstwa dla Władysława Sławskiego, Dyplom od Towarzystwa Powstańców i Wojaków im. Wł. Wiewiórowskiego z okazji 15-lecia, Dyplom mianowania na podporucznika, Wykaz odznaczeń posiadanych przez W. Sławskiego
- Spotkanie z weteranami powstania wielkopolskiego - 27.12.1985, cz. 1, 12 zdjęć wklejonych w skoroszyt
- Spotkanie z weteranami powstania wielkopolskiego – 27.12.1986, cz. 2
- Posiedzenie zarządu ZBoWiD z okazji 70. rocznicy powstania wielkopolskiego, 27.12.1988
- 71. rocznica powstania wielkopolskiego, złożenie kwiatów na cmentarzu
- teczka poświęcona w całości A. Ciszakowi

Od W. Przymusińskiej z Wrześni:

- Książeczka wojskowa Mieczysław Przymusiński
- Legitymacja Mieczysław Przymusiński – odznaka pamiątkowa Wojsk Wielkopolskich
- Zdjęcie – grupa żołnierzy (rekonwalescentów) w piżamach i szlafrokach w towarzystwie siostr – pielęgniarek i mundurowych

Od K. Budzyńskiego z Poznania:

- Zdjęcie kobiety z dzieckiem na kolanach, pracownia S. Furmanek – Marianna Budzyńska z synem Stanisławem
- Reprodukacja zdjęcia powyżej, obie strony zdjęcia na jednym wydruku
- Zdjęcie mężczyzny w garniturze, na odwrocie odręczna adnotacja – Mój ojciec
- Zdjęcie – wjazd do koszar, nad bramą napis: „Graf Kirchbach...”, reprodukcja
- Zdjęcie – pomnik ze swastyką – 2 egzemplarze, reprodukcja
- Żołnierze niemieccy na koniach, wrzesiński rynek, reprodukcja
- 5 żołnierzy niemieckich przed sklepem, reprodukcja
- 3 żołnierzy przed pomnikiem ze swastyką, w płaszczach, zima, reprodukcja
- Niemiecki żołnierz rozmawia z mężczyzną w kapeluszu i płaszczu, reprodukcja
- 3 żołnierzy w mundurach i oficerkach, reprodukcja
- fot. - bliżej niezidentyfikowana maszynaria, reprodukcja
- Notatki – biogram Józefa Budzyńskiego

Od W. Grześkowiaka z Wrześni:

- Franciszek Grześkowiak – fot. w kapeluszu, z laską
- Grupa 5 żołnierzy w mundurach, fotografia-pocztówka, na odwrocie korespondencja
- Zdjęcie zbiorowe, widokówka, na odwrocie korespondencja

Od M. Głowackiego z Czerwonaka:

- Tabliczka metalowa – śmiertelnik (?) – Paul Kosmalla, ur. 12.2.1893
- Notatnik, Josef Gensior
- Żołnierski przewodnik językowy, rozmówki niemiecko-polskie

Z Archiwum Państwowego oddział w Gnieźnie:

- zespól: Starostwo Powiatowe we Wrześni, sygn. 133, 177, 178, 179, 180, 181, 181 a.

Darowizny

Muzeum wyraziło zgodę na przejęcie materiałów archeologicznych wydobytych podczas badań archeologicznych

- na grodzisku w Grzybowie-Rabieźcach
- w Kórniku
- przy drodze Zasutowo - Targowa Górka
- w Szczytnikach Gm. Kórnik
- w Pyzdrach, przy ul. Zwierzyniec Dolmen, Nowy Folwark
- we Wrześni, przy ul. Sikorskiego, stanowisko nr 8.

Wypożyczenie

Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich wypożyczyło do Muzeum Archeologicznego w Poznaniu eksponaty archeologiczne pochodzące z badań wykopaliskowych na dziedzińcu muzeum.

Wypożyczono następujące eksponaty:

- kostka do gry (poroże, IZW 27),
- szpila/stilus (poroże, IZW 48),
- kulka (szkło, IZW 72),
- koralik (szkło, IZW 101),
- koralik (szkło, IZW 102),
- koralik (szkło, IZW 106),
- sześciokątna szybka witrażowa (szkło, IZW 112),
- misa (fragment, glina, IZW 113),
- garnek (zdeformowany, szklwiony wewnątrz, glina, IZW 115),
- garnek (fragment, IZW 116),

oraz eksponaty metalowe o numerach: 9, 12, 21, 22, 25, 26, 34, 36, 42, 44, 45, 46, 51, 58, 77, 83, 85, 88, 90, 91, 93, 95, 96, 99, 100, 107, 108, 111,

oraz monety o numerach: 11, 37, 38, 40, 52, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 62, 63, 65, 69, 70, 71, 74, 76.

Dla Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 2 im. Powstańców Wielkopolskich we Wrześni wypożyczono w okresie 11 września – 20 września:

- portret cesarza Wilhelma II, nr inwent. MRW 1257,
- mapę ścienną Kreis Wreschen, nr inwent. MRW 330.

Dla Zakładu Linii Kolejowych w Poznaniu wypożyczono w okresie 21 listopada – 27 listopada:

- sztandar Katolickiego Stowarzyszenia Kolejarzy we Wrześni.

Pozostałe wypożyczenia

Komendzie Powiatowej Policji we Wrześni w dniach 25 lipca 2008 - sierpnia 2008 wypożyczono na organizację wystawy w kościele poewangelickim w Miłosławiu 36 fotoram (40x50cm).

Udostępnię 6 fotografii związanych ze strajkiem Dzieci Wrzesińskich na wystawę z okazji 90 rocznicy odzyskania niepodległości do placówek dyplomatycznych Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Ekspertyzy

Ekspertyza numizmatyczna

W Muzeum Archeologicznym w Poznaniu przeprowadzono ekspertyzę numizmatyczną monet wydobytych z wykopu archeologicznego na dziedzińcu wrzesińskiego muzeum (19 monet).

Ekspertyza dendrochronologiczna

Przekazano do ekspertyzy dendrochronologicznej do prof. Marka Krapca z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie fragment belki drewnianej pozyskanej podczas badań archeologicznych w wykopie na dziedzińcu muzeum we Wrześni. Stwierdzono, że pozyskanie drewna nastąpiło po 1373 r.

II. Inwentaryzacja

Kartografia

Przeprowadzono opracowanie archiwalne zbioru kartograficznego (segregacja, czyszczenie, opisywanie, obfotografowanie, spisywanie, sygnowanie) znajdującego się w magazynie muzealnym i rozproszonych po szafach muzealnych. Opracowano łącznie 747 map i planów. Sporządzono z nich inwentarz książkowy w czterech tomach.

Księgi cmentarne

Sporządzono inwentarz grobów cmentarza parafialnego we Wrześni od 1932 r. do 1972 r. Łącznie spisano 6191 pochówków i grobów.

Biblioteka

Przeprowadzono inwentaryzację i skontrum biblioteki muzealnej. Ze zbioru bibliotecznego wydzielono zbiory specjalne (sprzed 1945 r.) jako muzealia. Pozycje biblioteczne zostały ostemplowane, nadano im numery. Biblioteka muzealna posiada obecnie łącznie ze zbiorami specjalnymi 1827 tytułów.

Dokumenty życia społecznego

Na prośbę Biblioteki Głównej Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu uaktualniono dane dotyczące dokumentów życia społecznego znajdujących się w zbiorach muzeum.

III. Przechowywanie

Uporządkowano dział kartograficzny w magazynie.

Przekazano do Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Września zbiór biblioteczny literatury niewpisany do ewidencji muzeum (61 pozycji książkowych).

W wyremontowanej piwnicy utworzono magazyn użytkowany wspólnie z Biblioteką Publiczną Miasta i Gminy. W przygotowaniach do prac rozbiórkowo-remontowych dachu i poddasza do magazynu w piwnicy przeniesiono wyposażenie magazynu na poddaszu (regaly) oraz zbiory, które nie wymagają szczególnych warunków mikroklimatycznych.

Zbiory archiwalne (akta, kartografia, fotografia) zostały umieszczone w sali wystaw czasowych. Do sali wystaw czasowych przeniesione zostały także zbiory Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy.

IV. Organizacja wystaw czasowych

W celu promocji wystaw czasowych zostały wprowadzone plakaty informujące mieszkańców o wystawach. Plakaty w liczbie od 20 do 25 rozmieszczane są w witrynach sklepowych w mieście.

Informacje podawane są także w biuletynach samorządowych („Wieści z Ratusza”, „Przegląd Powiatowy”) i prasie lokalnej („Wiadomości Wrzesińskie”). Plakaty rozsyłane są także drogą elektroniczną, m.in. do Radia Merkury, Radio Plus Gniezno. Goście zapraszani są na wernisaże przez zaproszenia.

W 2008 r. miały miejsce następujące wystawy czasowe:

1. **„Urok przemijania”**, wystawa fotografii Piotra Putko, 1 lutego – 22 lutego;
2. **„7 x Września”**, wystawa klubowa „Klubu Twórczości Różnej – Cóż innego”, 29 lutego – 21 marca;
3. **„Badania archeologiczne na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej – sezony 2006-2007”** – wystawa w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu, 27 marca – 12 maja. Na wystawie Muzeum Regionalne we Wrześni zaprezentowało materiały archeologiczne wydobyte podczas badań na dziedzińcu muzealnym w 2007 r.
4. **„Cisza”**, wystawa fotografii Waldemara Śliwczyńskiego, 28 marca – 25 kwietnia;
5. **„Teatr – mój świat”**, wystawa z okazji V Powiatowego Święta Teatru na Prowincji, 5 maja – 23 maja; Podczas wernisażu odbył się koncert gitarowy w wykonaniu sióstr Joanny i Natalii Czubaj.
6. **„Cisza”** – wystawa fotograficzna Waldemara Śliwczyńskiego została przygotowana przez Muzeum w sali Liceum Ogólnokształcącego z okazji Powszechnego Zjazdu Absolwentów LO, 7 czerwca.
7. **„Historia miejsc, z których pochodzimy”** – wystawa przygotowana przez nauczycieli i uczniów Samorządowej Szkoły Podstawowej w Chwalibogowie, 13 czerwca – 4 lipca
8. **„Raport z fotografii 4”** – wystawa fotografii przygotowana w związku ze Świętem Policji, 18 lipca – 25 lipca
9. **„Ziemia Wrzesińska w Powstaniu Wielkopolskim”** – wystawa z okazji 90. rocznicy powstania wielkopolskiego, 28 grudnia 2008 – 29 maja 2009

V. Imprezy muzealne

- 18 stycznia na salonikach muzealnych odbył się **Koncert Muzyki Gitarowej pt. „Rodrigo w Muzeum”** w wykonaniu sióstr Joanny i Natalii Czubaj. Na koncert przybyło 55 słuchaczy.
- 16 lutego w Muzeum Regionalnym odbył się **Zjazd Wielkopolskiego Towarzystwa Genealogicznego**. Przybyło 36 osób zajmujących się genealogią z całej Wielkopolski i nie tylko. Goście zwiedzili muzeum oraz zabytki naszego miasta (kościół św. Krzyża, kościół farny, cmentarz parafialny i ratusz). W ratuszu odbył się wykład Sebastiana Mazurkiewicza pt. „Zmiany administracyjne w Wielkopolsce a rozmieszczenie zasobu archiwalnego”.
- 10 marca odbyło się spotkanie Klubu Publicystów Krajowców Wielkopolski PTTK z Poznania.
- 26 kwietnia odbył się **Rajd im. Dzieci Wrzesińskich**. Uczestnicy zwiedzili muzeum i wzięli udział w konkursie historyczno-krajoznawczym. Imprezę przygotowano wspólnie z wrzesińskim oddziałem PTTK.
- 12 maja obchodzono **Dzień Muzealnika**, w którym uczestniczyli pracownicy muzeum oraz przyjaciele naszej placówki. Podczas imprezy zostały wręczone dyplomy z upominkami.

- 18 maja odbyła się **Europejska Noc Muzeów** pod tytułem „**W pruskiej szkole**”. Podczas imprezy została uroczystie odsłonięta pamiątka strajku dzieci wrzesińskich – pomnik-laweczka przy ul. Ks. J. Laskowskiego. W muzeum odbyła się prelekcja Sławomira Szuby pt. „Strajki szkolne w powiecie wrzesińskim”, a po niej lekcja gotyckiej kaligrafii niemieckiej prowadzona przez prof. Tomasza Siwińskiego.
- 24 października, dyrektor muzeum wraz z wrzesińskim oddziałem PTTK był współorganizatorem rajdu **Rocznikowego Gminnego Rajdu „Szlakami Powstania Wielkopolskiego 1918/19”** w ramach Ogólnopolskiego Rajdu Indywidualnego.

VI. Edukacja

Promocja

W muzeum dokonano kilku nagrań telewizyjnych. Telewizja TVN Meto realizowała program „Czy wiesz, że...”, w którym Sebastian Mazurkiewicz opowiadał o historii miasta i strajku szkolnym. Wielkopolska Telewizja Kablowa dokonała nagrań wewnątrz muzeum oraz kościoła farnego i kościoła św. Krzyża.

6 października w muzeum gościły ekipy TVP 3 i Radia Plus. 10 października TVP 3 wyemitowała program o germanizacji, „Fakty” TVN 14 i 15 listopada mówiły o Wrześni, m.in. o muzeum. 26 listopada w historycznej klasie ekipa TVP1 realizowała nagranie do filmu „Zapomniane powstanie”. Telewizja Poznań i Radio Merkury gościły na otwarciu wystawy „Ziemia Wrzesińska w Powstaniu Wielkopolskim” (28 grudnia).

Sebastian Mazurkiewicz przygotował projekt i koordynował wykonawstwo rzeźby Poraja przy ul. Daszyńskiego.

Ustalił także tekst do tablic pamiątkowych przy ul. 3 Maja i przy Alei Solidarności na Opieszynie.

Lekcje muzealne

Muzeum przeprowadziło 41 lekcji muzealnych dla młodzieży szkolnej.

Program edukacyjny

Sebastian Mazurkiewicz jest autorem programu edukacyjnego „**Dokumentujemy dziedzictwo kulturowe Ziemi Wrzesińskiej**”. Patronat nad projektem objął starosta powiatu wrzesińskiego Dionizy Jaśkiewicz. Środki finansowe na realizację programu od Ministerstwa Edukacji Narodowej pozyskał wydział oświaty starostwa powiatowego. W programie biorą udział nauczyciele i uczniowie następujących szkół z terenu powiatu wrzesińskiego:

- Liceum Ogólnokształcącego im. H. Sienkiewicza, opiekun Sławomir Szuba,
- Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 im. Powstańców Wielkopolskich filia w Pyzdrach, opiekun Andrzej Dawidowicz,
- Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, opiekun Michał Gajda,
- Gimnazjum Nr 1 im. Mikołaja Kopernika we Wrześni, opiekun Małgorzata Korfini-Stachnik,
- Gimnazjum w Otocznej, opiekun Mariusz Staszak,
- Gimnazjum w Zasutowie, opiekun Mirosław Kowalski,
- Gimnazjum w Targowej Górcie, opiekun Maria Graczyk

Łącznie 120 osób.

W ramach realizacji programu 9 grudnia 2008 r. 101 uczniów wraz z opiekunami wzięło udział w wyjeździe do Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie.

Prelekcje

Odbyły się następujące publiczne prelekcje

Wygłoszone przez Sebastiana Mazurkiewicza, dyrektora muzeum:

- 16 lutego podczas zjazdu Wielkopolskiego Towarzystwa Genealogicznego we Wrześni pt. „Zmiany administracyjne Wielkopolski a kształtowanie się zasobu archiwalnego”.
- 9 kwietnia pt.: „Historia kościoła Świętego Krzyża na Lipówce” dla słuchaczy Wrzesińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
- 15 czerwca na obchodach jubileuszowych 750-lecia Targowej Górki pt. „Zarys historii Targowej Górki”.
- 22 października spacer ulicami miasta – prelekcja dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku;
- 16 grudnia referat „Archiwalia w zbiorach muzealnych” w Zakładzie Archiwistyki UMK w Toruniu
- 8 listopada pt. „Dokumenty życia społecznego w muzeach wielkopolskich” podczas obchodów 2. rocznicy WTG „Gniazdo”

Wygłoszone przez Macieja Nowackiego, asystenta muzealnego:

- 28 marca na konferencji w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu pt. „Badania wykopaliskowe na dziedzińcu Muzeum Regionalnego we Wrześni – doniesienie wstępne”.
- 5 listopada „Dolina Wrześnicy” – prelekcja dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku.

Wygłoszone przez Sławomira Szubę, byłego pracownika muzeum:

- 18 maja podczas Europejskiej Nocy Muzeów – „W pruskiej szkole” pt. „Strajki szkolne w powiecie wrzesińskim”.

Konkursy

Sebastian Mazurkiewicz uczestniczył jako konsultant i jury w następujących konkursach:

- Konkurs regionalny w Samorządowej Szkole Podstawowej nr 1 we Wrześni, 28 stycznia.
- Konkurs historyczno-krajoznawczy zorganizowany przez wrzeșiński oddział PTTK podczas Rajdu Dzieci Wrzeșińskich, 26 kwietnia.

Edukacja własna

Sebastian Mazurkiewicz ukończył Podyplomowe Studium Muzealnicze na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu (dyplom 13 września 2008). W dniu 13 października 2008 r. wziął udział w szkoleniu pt. „Muzea – kontekst prawny” prowadzonym przez Stowarzyszenie Księgowych w Polsce w Warszawie.

VII. Badania naukowe

Eksploracja krypty w kościele farnym

8 kwietnia dokonano eksploracji krypty grobowej pod północną nawą kościoła farnego we Wrześni. Stwierdzono jedną trumnę cynkową oraz dwie zarwane trumny drewniane, na których stało sześć rozpadających się skrzyń ze szczątkami zmarłych wydobyte w 1937 r. podczas niwelacji cmentarz przykościelnego.

Kwerendy

Sebastian Mazurkiewicz przeprowadził kwerendę rozpoznawczą dotyczącą spraw wrzeșińskich w Instytucie Pamięci Narodowej w Poznaniu (26 czerwca 2008 r.)

Wykłady

Asystent muzealny Maciej Nowacki wziął udział w cyklu wykładów organizowanych przez Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie („Początki Polski w oczach historyka”).

Wykorzystanie materiałów muzealnych do badań

Odwiedzający muzeum korzystali ze materiałów muzealnych do opracowywania następujących tematów:

- władze miejskie Wrześni w okresie międzywojennym,
- monografia Gozdowa,
- kościół farny we Wrześni,
- monografia Grzybowa,
- Towarzystwo Bursy Gimnazjalnej,
- materiały na konkurs regionalny,
- informacje dotyczące Komitetu Budowy Pomnika Powstańców Wielkopolskich,
- wielkopolski szlak germanizacyjny,
- cele projektowo-architektoniczne,
- genealogia rodziny,
- pamiątki rodzinne,
- drzewo genealogiczne,
- historia regionu wrzeńskiego
- historia Wrzeńskiego Bractwa Kurkowego
- grodzisko w Grzybowie
- historia wrzeńskich obiektów sportowych
- w celach osobistych i naukowych.

Objazd naukowy Stowarzyszenia Archiwistów Polskich

12 czerwca do muzeum na objazd naukowy przyjechali członkowie poznańskiego oddziału Stowarzyszenia Archiwistów Polskich przy Archiwum Państwowym w Poznaniu. Pracownicy naukowcy poznańskich archiwów (APP, PTPN, IPN i innych) zapoznali się z zasobem archiwalnym wrzeńskiego muzeum.

VIII. Zwiedzanie muzeum

Liczba odwiedzających muzeum w poszczególnych miesiącach:

	<i>ekspozycje muzealne</i>	<i>sala wystaw czasowych</i>
styczeń	145	86
luty	102	146
marzec	169	105
kwiecień	212	30
maj	412	67
czerwiec	447	82
lipiec	420	29
sierpień	199	(magazyn)
wrzesień	-	(magazyn)
październik	68	(magazyn)
listopad	36	(magazyn)
grudzień	250	250
razem	2605	795

Łącznie w ciągu roku ekspozycje muzealne zwiedziło **2605** osób, sale wystaw czasowych **795** osób.

IX. Publikacje

Przygotowano do składu publikację „Zeszyty wrzesińskie”.

Sebastian Mazurkiewicz, opublikował monografię „*Mieszyna, czyli Targowa Górka*” na jubileusz 750-lecia miejscowości (publikacja finansowana z budżetu Miasta i Gminy Nekla).

Muzeum wraz z Wrzesińskim Towarzystwem Kulturalnym i Towarzystwem Pamięci Powstania Wielkopolskiego było współwydawcą jednodniówki „Echo powstania” wydanej z okazji 90 rocznicy Powstania Wielkopolskiego. Gazetka w nakładzie 15 tys. Egzemplarzy rozprowadzona została po szkołach, bibliotekach, instytucjach powiatu wrzesińskiego

Ponadto Muzeum Regionalne na bieżąco informuje społeczeństwo o swojej działalności w prasie lokalnej („Wiadomości Wrzesińskie”) oraz biuletynach samorządowych („Wieści z Ratusza” i „Przegląd Powiatowy”).

X. Uroczystości, spotkania i przygotowania

Sebastian Mazurkiewicz brał udział w następujących innych spotkaniach i uroczystościach:

- Spotkaniu Noworocznym Burmistrza, 1 lutego;
- wykładzie w ramach Wrzesińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku Krystyny Parzęczewskiej „Fara wrzesińska – jej historia i architektura”;
- wieczorze poezji ks. Stanisława Dubiela, 26 lutego, aula LO;
- spotkaniu w starostwie w sprawie obchodów 90-tej rocznicy Powstania Wielkopolskiego;
- otwarciu wystawy w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu pt. „Badania archeologiczne na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej – sezony 2006-2007”, 27 marca;
- konferencji archeologicznej w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu, 28 marca;
- zapoznał się z izbą tradycji Powstania Wielkopolskiego w Zespole Szkół im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu, 24 kwietnia.
- wziął udział w V Powiatowym Świącie Teatrów na Prowincji, 25-26 kwietnia.
- w Rajdzie im. Dzieci Wrzesińskich, 26 kwietnia.
- uroczystości z okazji 650-lecia Gozdowa, 31 maja.
- Festynie Archeologicznym w Łądzie, 31 maja.
- Powszechnym Zjeździe Absolwentów LO we Wrześni, 7 czerwca.
- festynie „Święto sznytki” w Nowym Folwarku, 7 czerwca
- uroczystościach 750-lecia Targowej Górki, 15 czerwca.
- zakończeniu roku szkolnego w Zespole Szkół w Otocznej, 20 czerwca.
- plenerze artystycznym w Bardzie, 1 czerwca
- „Podwieczorku u Rejtana” w Muzeum Regionalnym w Słupcy, 6 czerwca
- otwarciu wystawy w kościele ewangelickim w Miłosławiu, 12 czerwca
- 100-leciu szkoły w Grzybowie, 14 czerwca
- spotkaniu Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, 12 czerwca
- wernisażu „Września – historia, zabytki, legendy”, wystawa organizowana przez Towarzystwo Czytelni Ludowych, 16 czerwca
- wernisażu fotografii K. Liberkowskiego i K. Korpika na Rynku we Wrześni, 16 czerwca
- w dożynkach gminnych w Otocznej, 31 sierpnia
- w Radzie Szkół zorganizowanej w Starostwie Powiatowym we Wrześni, 27 sierpnia

- w uroczystości pod pomnikiem 68 pp, 1 września
- zwiedzał wystawę w Muzeum Początków Państwa Polskiego „Chińska armia terakotowa”, 5 września
- uczestniczył w dożynkach powiatowych w Nekli, 7 września
- w wernisażu ”Nadwarciańskie pejzaże”, kościół poewangelicki w Miłosławiu, 13 września
- w uroczystościach rocznicy agresji sowieckiej na Polskę, 17 września
- w spotkaniu z dyrektorem Muzeum Archeologicznego w Biskupinie, 19 września
- Zjeździe Szkół Powstańców Wielkopolskich, 20 września
- uroczystości nadania imienia Gimnazjum nr 1 we Wrześni, 25 września
- spotkaniu Stowarzyszenia Przyjaciół Muzeum Okręgowego w Lesznie, SP nr 4 Poznań, 27 września
- przyjmował delegację z Wolfenbuttel i towarzyszył gościom w wycieczce do Gniezna, 3-4 października
- wziął udział w inauguracji roku akademickiego Uniwersytetu III Wieku, 15 października
- w spotkaniu z dyrektorem Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, 29 października
- konferencji „Kościół poznański w dziejach”, Poznań, 4-5 listopada
- Rajdzie Niepodległościowym PTTK w Nowym Folwarku, 7 listopada
- w warsztatach w Muzeum Etnograficznym w Poznaniu, 15 listopada
- obchodach Święta Niepodległości , 11 listopada
- wyjeździe do muzeum w Szubinie, 19 listopada
- warsztatach w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu, 22 listopada
- warsztatach w Muzeum Historii Miasta Poznania, 29 listopada
- wieczornicy z okazji 90. rocznicy powstania wielkopolskiego w Gimnazjum nr 2, 3 grudnia
- spotkaniu podsumowującym rok 2008 w PTTK, SSP nr 6, 5 grudnia
- spotkaniu wigilijnym organizowanym przez Starostę Wrzesińskiego w auli LO (18 grudnia), spotkaniu opłatkowym w LO (18 grudnia), TCL (20 grudnia) i Bractwie Kurkowym (27 grudnia).

Waldemar Grześkowiak, zastępca burmistrza oraz Sebastian Mazurkiewicz, dyrektor muzeum nadzorowali sprawę przygotowania pomnika-ławeczki upamiętniającego strajk dzieci wrzesińskich.

Sebastian Mazurkiewicz uczestniczył w pracach komitetu przygotowującego obchody 90. rocznicy Powstania Wielkopolskiego we Wrześni, w tym również w spotkaniach związanych z wydaniem jednodniówki okolicznościowej „Echo powstania”.

26 czerwca S. Mazurkiewicz uczestniczył w otwarciu ofert w przetargu na remont dachu budynku muzeum i biblioteki publicznej, w licznych spotkaniach związanych z remontem, jak i poremontowym odbiorze technicznym.

XI. Zarząd administracyjny i gospodarczy

Personalia

W Muzeum Regionalnym pracowali następujący pracownicy:

- 1 osoba na stanowisku dyrektora, cały etat,
- 1 osoba na stanowisku asystenta muzealnego, na pół etatu,
- 1 osoba na stanowisku sprzątaczk, na pół etatu,
- 1 osoba na stanowisku muzealnika ds. artystyczno-edukacyjnych, pół etatu, okres próbny 2 maja - 31 lipca,
- 1 osoba na stanowisku dokumentalisty muzealnego, cały etat, od 1 grudnia

Staż odbyły następujące osoby:

- 1 osoba skierowana z PUP do 30 kwietnia,
- 1 osoba skierowana przez PFRON do 29 lutego,
- 1 osoba skierowana z PUP od 23 kwietnia do 30 września.

Praktyki odbyli:

- 1 osoba praktyka archiwalna 1 stopnia, student historii i archiwistyki Wydziału Historycznego Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu od 1 września do 26 września,
- 1 osoba, student kulturoznawstwa Wyższej Szkoły Humanistyczno-Menedżerskiej Milenium w Gnieźnie (15 dni).

Remonty, konserwacje

1. Naprawa pompy w instalacji grzewczej.
2. Remont piwnicy (skucie ścian, skucie tynków, wytynkowanie, założenie posadzki, instalacji elektrycznej, założenie drzwi).
3. Konserwacja siedmiu krzeseł muzealnych.

Rozbiórka dachu i stropu

W połowie sierpnia firma WANAT z Żychlina przystąpiła do rozbiórki dachu i stropu nad I piętrzem głównego budynku. Sebastian Mazurkiewicz czuwał nad zgodnością prac z zaleceniami konserwatorskimi. Wniósł uwagi co do wykonania kominów. Przy odbiorze prac wniósł uwagi co do położenia dachówek nad oknem dachowym od strony dziedzińca.

W okresie 16 sierpnia – 27 grudnia z powodu prac rozbiórkowo-remontowych muzeum było nieczynne dla zwiedzających.

/-/ Sebastian Mazurkiewicz
Dyrektor Muzeum Regionalnego
im. Dzieci Wrześnińskich
we Wrześni